

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Sáu, ngày 18/04/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 47

BUÔNG BỎ CÁI THẤY CỦA RIÊNG MÌNH

Cái thấy của riêng mình được gọi là thành kiến. Cái thấy của chúng ta kiên cố, bền chắc nên được gọi là “*thành*”. Người tự thấy mình đã đầy đủ hiểu biết thì sẽ tự mãn, không muốn tiếp nhận. Điều này giống như một chum nước đầy thì sẽ không thể nhận thêm nước. Chúng ta cần cầu học tập, sẵn sàng tiếp nhận thì chúng ta mới có thể tiếp nhận lời dạy bảo của các thiện tri thức. Chúng ta có cách thấy, cách biết, cách làm của riêng mình thì chúng ta không thể học tập từ các bậc thiện tri thức.

Ngày trước, khi tôi dạy ở một lớp “*Gia giáo*”, vì tôi không có học vị cao nên trong lòng mọi người có sự hoài nghi, tôi nói, nếu mọi người không nỗ lực học tập thì mọi người học với Tiến sĩ cũng không thể “*tiến*” mà sẽ “*lùi*”; nếu mọi người muốn học với Tiến sĩ thì tôi sẽ mời một vị Tiến sĩ đến dạy cho mọi người. Sau đó, tôi mời được một vị Giáo sư Vật lý nổi tiếng người Việt Nam đang làm việc ở Đức đến giảng cho mọi người, mọi người nhận thấy vị Tiến sĩ cũng chỉ nói phương pháp, đạo lý, muốn có thành tựu thì chính mình phải nỗ lực. Sau đó, tôi chia sẻ với vị Tiến sĩ đó những điều tôi được học từ Hòa Thượng Tịnh Không, vị Tiến sĩ cảm thấy những điều đó rất đặc biệt. Trước đây Hòa Thượng Minh Cảnh cũng từng nói: “*Hòa Thượng Tịnh Không giảng “Kinh Hoa Nghiêm” rất đặc biệt!*”. Hòa Thượng Tịnh Không đã mang cảnh giới trong “*Kinh Hoa Nghiêm*” vào trong cuộc sống hằng ngày để chúng ta có thể ứng dụng trong cách đối nhân xử thế.

Chúng ta không thể “*chứa*” thêm được những lời dạy của bậc thiện tri thức vì chúng ta tự mãn, chúng ta tự cho là mình đã “*đầy*”. Đây là một trong những tập khí xấu ác nhất của chúng ta, nhiều đời nhiều kiếp chúng ta không thể có thành tựu chính vì sự tự mãn này. Khi chúng ta nghe một ai đó nói đạo lý, chúng ta thường có thái độ dò xét về thân thể, học lực, tướng mạo, giọng nói của người đó do vậy chúng ta không để lời của họ vào trong tâm trí. Chúng ta quán sát mình có đại bệnh này không?

Phật Bồ Tát, Thánh Hiền, các bậc đại tri thức muốn độ chúng sanh nên các Ngài can trọng trong mọi sự, mọi việc, nếu chúng sanh có điểm không vừa mắt thì họ sẽ không muốn nghe theo lời các Ngài. Phật Bồ Tát, Thánh Hiền, các bậc đại tri thức luôn can ngôn, can hạnh, thân giáo, ngôn giáo phải đạt đến tận thiện, tận mỹ.

Hôm qua, tôi đi bấm huyết ở một cơ sở của hội người mù, tôi nói, tôi không biết hôm nay là ngày sinh nhật của ông hội trưởng, nếu tôi biết thì tôi sẽ mua hoa, bánh kem tặng ông. Tôi thường tặng đồ ngon cho mọi người ở hội người mù, họ rất vui khi được nhận quà. Các bậc thiện hữu tri thức muốn tiếp cận được chúng sanh nên các Ngài phải “*tác sư tác pháp*”, ngày ngày phải biểu diễn “*quân, thân, sư*”, làm ra tấm gương để chúng sanh tâm phục, khẩu phục. Một người Thầy bảo học trò phải dạy đúng giờ nhưng người Thầy đó ngủ dậy muộn thì lời nói của Thầy sẽ không có giá trị. Chúng sanh đều có tập khí, phiền não nhiều đời nhiều kiếp, nếu người Thầy không kiểm soát được tập khí thì sẽ khiến “*thần tượng sụp đổ*” trong mắt người học trò.

Ngày ngày, mọi người vẫn dùng Phật pháp, chuẩn mực Thánh Hiền để “*soi*” tôi, đây cũng chính là do mọi người có thành kiến. Chúng ta chỉ nên thấy những việc cần thấy, nghe những việc cần nghe. Hiện tại, chúng ta thường lại đang nghe những việc không cần nghe, thấy những việc không cần thấy.

Trước đây, có người nói, tôi không dạy được con cái của mình mà đi dạy con cái người khác, nếu họ nhìn vào việc này thì họ sẽ chường ngại rất nhiều việc làm của chúng ta, họ không nhìn thấy những thành quả mà chúng ta đã làm được. Ngày trước, khi tôi bắt đầu đi làm giáo dục, có nhiều người muốn cản trở, họ cho rằng tôi làm giáo dục là xen tạp. Sau một thời gian đến đi khắp nơi làm giáo dục, tôi quay về tiếp tục học tập Phật pháp. Từ trước đến nay, tôi chỉ theo một vị Thầy, một bộ “***Kinh Vô Lượng Thọ***”, một câu “***A Di Đà Phật***”, một hướng Tây Phương Cực Lạc.

Ngày trước, có người nói, tôi dịch Kinh, giảng về Tịnh Độ, làm văn hóa truyền thống đều rất tốt, rất thù thắng nhưng họ không hiểu tại sao tôi trồng rau, làm đậu. Sau một năm, họ mới hiểu tôi làm như vậy để kết duyên với chúng sanh. Cái thấy của riêng mình có đáng tin không? Cái thấy của riêng mình thật sự không đáng tin! Hòa Thượng nói: “***Chúng ta phải bỏ đi cách thấy, cách làm của riêng mình, học theo cách thấy, cách làm của Phật Bồ Tát***”. Hiện tại, chúng ta làm theo các bậc đại thiện tri thức, Hòa Thượng Tịnh Không sống cùng thời đại với chúng ta, cả cuộc đời Ngài đã làm ra tấm gương, chúng ta học theo Ngài nỗ lực tu hành, làm lợi ích chúng sanh.

Chúng ta nghe theo cách thấy, cách làm của mình thì chúng ta sẽ làm sai vì chúng ta luôn bị chi phối bởi vọng tưởng, phân biệt, chấp trước. Hằng ngày, khởi tâm động niệm, đối nhân xử thế tiếp vật của chúng ta bị chi phối bởi “*tự tư tự lợi*”, nếu có lợi thì chúng ta làm rất hăng hái. Chúng ta thường làm gì cũng vì “*cái ta*”, “*cái của ta*”, nếu không có lợi hay bất lợi cho “*cái ta*” thì chúng ta sẽ không làm. Ngày nay, đại chúng xã hội đều làm vì lợi, nếu chúng ta làm những việc không có lợi hay thậm chí bất lợi cho chính mình thì mọi người sẽ nghi ngờ.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta là phàm phu, phàm phu chúng ta không thể có thành tựu chính là vì tùy thuận theo tập khí, phiền não của chính mình***”. Tập khí

của chúng ta là “*tự tư tự lợi*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*danh vọng lợi dưỡng*”, “*tham, sân, si, mạn*”.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta tùy thuận tập khí phiền não thì chúng ta sẽ bị thiệt thời, thiệt thời này rất lớn***”. “*Thiệt thời*” không phải là tổn thất tài vật mà là tổn hại tâm thanh tịnh, dẫn chúng ta vào vòng sinh tử luân hồi vô lượng kiếp.

Hòa Thượng nói: “***Cái thấy của riêng mình là sai lầm, cái thấy của riêng mình là từ “tự tư tự lợi” sinh ra, vậy chúng ta từ chỗ nào mà chỉnh sửa? Thành kiến do vọng tưởng, phân biệt, chấp trước sinh ra. Chúng ta may mắn gặp được Phật pháp, gặp được thiện tri thức, nếu chúng ta muốn làm một học trò tốt, chân thật có thành tựu thì nhất định phải buông bỏ cái thấy, buông bỏ tập khí, phiền não của riêng mình. Trên “Kinh Hoa Nghiêm”, Thích Ca Mâu Ni Phật dạy bảo Thiện Tài Đồng Tử phải tùy thuận giáo huấn của bậc thiện tri thức. Việc này rất có đạo lý!***”.

Trước đây, “*bậc thiện tri thức*” là người có tu, có chứng. Ngày nay, “*bậc thiện tri thức*” là người thật học, thật làm. Ngày nay, rất khó để tìm được người có tu, có chứng. Chúng ta thường chỉ nghe theo một phần, làm theo một phần lời của thiện tri thức nên chúng ta không thể có thành tựu viên mãn.

Hòa Thượng nói: “***Một bậc thiện tri thức chân thật thì nhất định đối đãi với người bình đẳng, vô điều kiện, giáo học của họ hoàn toàn là xem người đến học để dạy. Nếu như một người không phải là người thật muốn đến học thì từ thái độ của họ chúng ta có thể nhận ra. Ấn Quang Đại Sư đã nói: “Một phần tâm thành kính thì có một phần thành tựu, mười phần tâm thành kính thì có mười phần thành tựu”***”.

Nếu người nào đối đãi với mọi người không bình đẳng, có điều kiện do họ có tâm tư lợi thì họ không phải là bậc thiện tri thức. Ngài Lý Bình Nam ra điều kiện với Hòa Thượng nhưng những điều kiện này hoàn toàn hợp lý, hợp tình vì đây là do người Thầy muốn thành toàn cho học trò.

Gần đây, đội cơ sở vật chất của hệ thống yêu cầu các thành viên phải học tập, mọi người muốn cùng nhau tiến bộ, dần dần đạt đến tiêu chuẩn của Thánh Hiền. Nếu chúng ta tùy thuận theo tập khí xấu ác, phóng túng, tùy tiện thì chúng ta sẽ làm ra tấm gương xấu cho mọi người. Chúng ta làm giáo dục, chúng ta phải bắt đầu từ nền tảng. Khi chúng ta học tập, chúng ta thể hội được đạo lý thì đời sống của chúng ta sẽ ngày ngày an vui, mỗi ngày làm việc là một ngày vui. Đó là vì chúng ta chân thật hy sinh phụng hiến, chân thật giúp ích được nhiều người. Chúng ta chỉ là một mắt xích nhỏ nhưng nếu không có chúng ta thì việc lớn không thể tốt.

Thí dụ, ở các khu đào tạo, hằng tuần chúng ta tổ chức các hoạt động lợi ích cộng đồng, nếu không có đội ngũ hỗ trợ, đội ngũ hậu cần thì hoạt động đó không thể diễn ra

thành công. Chúng ta làm bằng tâm hy sinh phụng hiến là chúng ta đang thành toàn cho mọi người. Hòa Thượng từng nói: ***“Người hoằng pháp có công đức vô cùng to lớn nhưng người hộ pháp, công đức cũng vô cùng to lớn. Người hoằng pháp hay hộ pháp đều có công đức như nhau”***. Người hoằng pháp mà không có người hộ pháp thì công việc không thể hanh thông. Nếu có người hộ pháp mà không có người hoằng pháp thì chúng ta làm chỉ để thỏa mãn tập khí, phiền não của người, người khác không có lợi ích mà chính chúng ta bị tổn hại.

Bậc thiện tri thức sẽ nhận ra mức độ chân thành của người đến học. Người có tâm trống rỗng thì họ sẽ tiếp nhận được rất nhiều. Người có cách thấy, cách làm của riêng mình thì họ không thể tiếp nhận được lời của thiện tri thức. ***“Cái thấy”*** của riêng mình chính là thành kiến.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta phải chân thật cung kính, phải tôn trọng sư đạo, các vị phải nên biết Lão sư không phải là khắc ý muốn chúng ta phải kính trọng. Nếu Lão sư khắc ý muốn học trò tôn kính thì vị lão sư này nhất định không phải là vị Lão sư tốt”***.

Khi Hòa Thượng đến học với Lão sư Lý Bình Nam, Lão sư đưa ra những điều kiện rất khắc nghiệt, điều kiện thứ nhất là học trò phải bỏ hết tất cả những gì đã học, trút bỏ những điều mình đã học như trút bỏ rác. Lão sư biết rõ Hòa Thượng học với Chương Gia Đại Sư, một bậc thượng sư của Mật Tông; Lão sư cũng biết rõ Hòa Thượng học Triết học với Giáo sư Phương Đông Mỹ, một vị Giáo sư triết học nổi tiếng, là Thầy của Tổng thống. Nếu học trò không trút bỏ những gì đã học mà ngồi nghe giảng thì họ sẽ có sự so sánh, họ không thể tiếp nhận được những điều Thầy giáo giảng.

Điều kiện thứ hai Lão sư Lý Bình Nam đưa ra là, Hòa Thượng chỉ được nghe một mình Lão sư, không được nghe của người khác. Điều kiện thứ ba là tất cả sách Hòa Thượng muốn đọc phải được sự đồng ý của Lão sư, nếu chưa có sự đồng ý của Lão sư thì không được đọc. Ngày nay, nếu một vị Thầy yêu cầu học trò như vậy thì học trò đã mắng và bỏ đi.

Khi đó, Hòa Thượng đã nhận ra, Lão sư đưa ra các điều kiện đó vì muốn mình chuyên tâm, không khởi phân biệt chấp trước nên Hòa Thượng đã chấp nhận theo Lão sư 5 năm. Hòa Thượng nói, nghe theo sự dạy bảo của Thầy 3 tháng thì Ngài đã có được lợi ích, sau khi hết thời hạn 5 năm, Hòa Thượng đến xin với Lão sư Lý để ở thêm 5 năm, Hòa Thượng đã học với Lão sư suốt 10 năm.

Một bậc thiện tri thức chân thật không bắt chúng ta tôn kính, nghe theo họ mà chúng ta tôn kính, nghe theo họ thì chúng ta chân thật có lợi ích. 15 năm qua, tôi chỉ học với Hòa Thượng và nhắc lại những lời Hòa Thượng đã dạy. Hòa Thượng nói:

“Chúng ta muốn có thành tựu thì chúng ta phải y theo lời giáo huấn của bậc thiện tri thức, chỉ cần y theo thì chúng ta nhất định sẽ có thành tựu”.

Hòa Thượng nói: ***“Thành kính là tính đức của chúng ta lưu lộ. Tính đức của chúng ta lưu lộ ra chân thành, khiêm hạ, cung kính nhất định không có hư ngụy. Chúng ta có tâm chân thành, khiêm hạ, cung kính thì các bậc thiện tri thức sẽ nói người này có thể dạy”.*** Điều quan trọng nhất là chúng ta phải khơi dậy được tâm thành kính từ tự tính. Chúng ta khơi dậy được tâm thành kính thì chúng ta đã có thành tựu. Thiện tri thức chỉ dạy chúng ta đạo lý, phương pháp, nếu chúng ta không nỗ lực thực hiện thì chúng ta không thể có thành tựu. Nếu chúng ta học từ một vị Tiến sĩ nhưng chúng ta không có động lực, quyết tâm học tập thì chúng ta cũng không thể “tiến” mà chỉ có thể “lùi”.

Chúng sanh chúng ta thường có tâm hư ngụy. Chúng ta tưởng chúng ta đã có thành tựu trên phương diện nào đó nhưng thực ra chúng ta chưa đạt được điều gì. Ngày trước có người nói với Hòa Thượng, một số vị Thượng sư nói họ đã chứng ngộ và họ muốn nhờ Hòa Thượng ấn chứng. Hòa Thượng nói: ***“Tôi chưa chứng ngộ mà các vị đến nhờ tôi ấn chứng vậy thì các vị chưa chứng ngộ”.*** Người chứng ngộ sẽ biết một người nào đó đã chứng ngộ hay chưa.

Hòa Thượng nói: ***“Người chân thật cung kính, chân thật nghe lời, trong nhà Phật nói người này là pháp khí, thì họ mới có thể tiếp nhận giáo hóa, họ có thể “y giáo phụng hành”, nếu như bạn không giúp họ thì bạn có tội. Nếu như họ không tiếp nhận, chúng ta có thể không cần phải giúp họ, vì sao vậy? Vì chúng ta giúp họ cũng uổng phí công sức”.***

Các bậc thiện tri thức không dạy một người nào đó vì họ biết họ dạy người đó sẽ uổng phí thời gian. Một chum nước đã đầy thì chúng ta đổ thêm một thứ tốt hơn thì cái chum đó cũng không thể đựng thêm. Cách thấy, cách nghĩ, cách làm của chúng ta thường bị làm “đầy” bởi tập khí, phiền não xấu ác. Chúng ta quán sát, hằng ngày, chúng ta có dọn dẹp những tập khí, phiền não xấu ác của mình hay không? Một người tràn đầy tập khí, phiền não thì chúng ta dạy họ, họ cũng không tiếp nhận.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!